

Előfizetési feltételek:
(Videkre postán vagy helyben hához
bordva.)
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyen szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitkor egyszeri hirdetésnél 12.
kétzerinél 10. háromszorinál 8 kr.
A nyilattai petitkor 50 fr.
Bélyegdíj külön 30 kr.

Hirdetmények előfizetésnek a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hanssen-**
stein és Vogler hirdetésüzemi
hivatalában Budapecsten: Dorottya-utca
3. sz. I. em. Bees: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Klapka-u. 10. sz. I. em.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmontellen levelek csak ismét ke-
zektől fogadhatók el. — Kéziratok nem
adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földsz. nt. (**Ker-
tész József** könyvnyomdai irodája)
hora a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, január 9.

A szász egyetemnek úgy látszik nem volt elég azon lecke, melyet a Culturnation segesvári képviselői kapott a magyar képviselőháztól a legutóbbi kérvény tárgyalások egyikének alkalmával, hanem most egyenesen nekifordult a belügyminiszeriumnak és egy promemoriában kifújta dühét azon merénylet ellen, hogy Magyarország területének új beosztási tervezeténél a javaslat készítői szenségtelen kézzel mertek nyulni a király földi sacra-sanctumához.

Sajnáljuk, hogy a kormány nem hozta köz tudomásra a szász államjog paladínjainak ezen újabb okiratát, s így csak azon részéről szólhatunk, mely a hírlapok útján jutott napvilágra.

A tervezett arondirozás elleni részletes kifogások elemzésébe ezen oknál fogva sem bocsátkozhatnánk most, de különben se temők, mert azon t. munkatársunk, kinek „Magyarország új beosztásának tervezete” című cikksorozatát holnap ismét folytatni fogjuk, fejtegetéseinek fonalán legközelebb úgy is eljut Erdélyhez és el fogja mondani indokolt véleményét a tervezetnek ide vonatkozó részéről.

Különben azt elhiszszük szívesen, hogy a szász atyafiaink is lehetnek igen helyes és alapos, sőt még az adminisztráció szempontjából általunk is méltányolható kifogásaik a javaslat ellen, s ha ebbeli buzgalomukban Nehrebeczky urat, mint a javaslat készítőjét esztelennek mondják, ez — mint a „Reform” igen helyesen megjegyzi — Nehrebeczky ur dolga és mi semmiesetre se tarthatjuk hivatásunknak a szász egyetem és a miniszteri tanácsos ur közt folytatott efféle familiaris enyelgésben egyiknek vagy másiknak pártját fogni.

Hanem a mit el nem hallgathatunk, az okos és körültekintendő polgártársaink azon theoriája, mely szerint, a terület beosztási ügyben határozni a magyar törvényhozásnak nincs joga, illetvén ez kizárólagosan a felségét és a szász egyetemet.

Ha a szebeni promemoria tartalmát illető ezen értesítés alapos, és okunk van himni, hogy az, akkor a szász nemzeti egyetem, elindulva a fogaraszvidéki román izgatók példája után, magát a törvényen kívül helyezte és azon alapon állt a melyen csak a királyi ügyesség diskurálhat vele.

Hála a gondviselésnek, törvénykönyvünk még annyira hiányossága mellett is gondoskodott azon merényletek megtorlásáról, melyek az állam fensége ellen intézettek. Most már névvel nem jellemezhetjük azon követelést, mely az unió törvény ellenére magát a magyar országgyűlés illetékessége alól kivonni akarja és oly igényekkel lép fel, melyek az államegység és jogegyenlőség eszméjével merőben ellenkeznek.

A szászok sokat képzelnek maguknak kulturájuk, miveltségükéről, különösen mióta a nagy német eszme bizonyos fanatikusai bennök vélték feltalálni a sz. István koronája területén lakó összes népfajok legéletképesebb és legbiztosabb jövővel bíró faját, hanem önhiúságokban megelégednek arról, hogy a rendezett államéletben e mivelődés legközébszerü fokának ismeretű jele a fennálló törvények tisztelete és a jogegyenlőség elve előtti meghódolás. Senkinek se fog eszébe jutni a szászok nemzetiségét megtámadni, mivelődési állapotuk oly becses Magyarországra nézve a távol keleten, hogy ennek a létező törvények keretén belüli gondos ápolása nekünk nem csekélyebb érdekünkben fekszik, mint nekik, de államot az államban nem engedünk létezni addig, míg ezt az országot Magyarországnak nevezik s míg ezen országban alkotmányosság lesz.

A hazaszeretet nem olyan külső dolog, mit valakire reáparancsolni lehet, de a haza törvényei iránti tisztelet kieroszakolható, s a mely állam ezt érvényesíteni nem tudja, jobb ha egy-

szerre lemond államiságáról. Mi még e stadiumra nem jutottunk, bármennyire csökkent hitelünk, gyengült erőnk és hanyatlott tekintélyünk, sőt épen azon ponton vagyunk, hogy hibáinkat, tévedéseinket belátva, minden erőnket megfeszítsük jóvátenni a hibákat, pótolni a mulasztásokat és mind anyagilag, mind szellemileg odaemelni az országot, hogy állami hivatásának megfelelőhessen; e becsületes törekvésekben, melynél a nemzet joggal számít minden hazafi közreműködésére, bizonyáranem engedhetjük magunkat megakadályoztatni oly separatistikus hajlamok által, melyek első sorban az állam alkotmányos alapjait ingatják meg, csorbát ejtve az államfenségén, az állam integritásán, és a törvény által biztosított jogegyenlőségen.

Reméljük és várjuk, hogy a miniszter nyilvánosságra hozza ezen promemoriára adandó válaszákat, és érthetővé teendő a szász urak előtt, hogy van akarata és erélye körmükre koppanítani azoknak, kik ily gorombán vétenek nemcsak a prudentia és circumspectio, hanem az állampolgári kötelességek ellen is.

A középpárti-kör vasárnap, január 11 én délután 5 órakor, szokott helyiségében értekezletet tart.

— **A távirda** mult éjjel hozta azon hírt, hogy Gizella főhercegnő tegnap Münchenben egy egészséges leánygyermeket szült. A királyi család meg lehet győződve, hogy Magyarország összes népe osztozik királyának és királynéjának örömeiben és áldást kíván a kisdudnok és a boldog anyára, ki szívósságának és rokonszenvének anyai enklét hagyta hátra Magyarországon, melyet második hazájaul tekintett.

— **A verbói kerületben** báró Prónay Dezső középpárti egyhangulag képviselővé választott. — A „Hon” mai reggeli lapjának egy távirata szerint a vágyeskerületben Kézsmárky Károly — állítólag középpárti szintén egyhangulag választott meg. A „Pesti Napló” esti lapja Kézsmárky urat deákpártinak mondja és azt állítja, hogy Eszterházy István gróf ellenében választott meg. Hogy melyik párthoz tartozik, azt majd meglátjuk, ha elfoglalja helyét az országgyűlésen, de ha — mint a „Hon”-nak távirják — csakugyan egyhangulag választott meg, akkor igazán kíváncsiak volnánk tudni, hogyan buktathatta volna meg Eszterházy grótot.

A „Pester Lloyd” némely lap azon hírével szemben, hogy Reviczky miniszterelnöki osztálytönök helyére Berezik Árpád neveztetett volna ki, a „P. Corr.” nyomán megjegyzi, hogy Reviczky ur csakugyan végkép megvált az államszolgálatól, ellenben Berezik Árpád ur kinevezetéséről egyelőre szó sincs.

— Az „Ung Corr.” fentartja a „Reform” czáfolata ellenében a mult vasárnapi képv. lakomáról közölt híreit. Az „U. C.” így ír: „A czáfolat írója mondja, elismeri, hogy az említett szállodában (Páris városához) számos Deák-párti képviselő vésorált. Am tegyek közzé a nevetek, és majd kiténik, vajlon igazunk volt-e, midőn azt mondtuk: „A társaság a Lónyay-töredék tagjaiból és néhány Deák-párti képviselőből állott.” A „Ref.” folytatja az „Ung. Corr.”, azt mondja, hogy a correct Deák-párti álláspont megóvása, és a régi Deák-párti elvek érvényre emelésének nélkülözhetlen volta hangsúlyoztatott. Itt talán szavakkal akarnak játszani; az ó-katholikusok szintén ragaszkodnak a régi tanokhoz, és mégis új társulatot képeznek. Ami végre a Gorovéről és Horváthról mondottakat illeti, tudjuk azon urak neveit, kik amazok csatlakozást biztosítottak jelentéki.

Mi tévedhetünk azon reflexiónkban, melyeket e tényekhez kötöttünk, a tényeket azonban a czáfolat ellenében is fentartjuk, mindenkire rábízván, hogy az általunk mondottokat a „Reform” által közzétett távirat szövegével összehasonlitsa és megítélje, mely részen van az igazság.

Spanyol dolgok.

Budapest, január 9.

Az új spanyol kormány lépésről lépésre követi azon kormányok eljárását, melyek államcsínyből s erőszakból származva erőszak, a szabad szó elnyomása, titkolózás, tetetés és ámitás által tartják fön magukat. Jeleztük a mult napokban, hogy a január 2-diki államcsíny után a spanyol kormánynak nem volt sürgösebb teendője,

mint megszállni a távirda állomásokat, elnyomni a demokrata és karlista lapokat s mindent elkövetni Spanyolország légmentes elzárására, nehogy a világnak oly dolgok is tudomására jussanak, melyeket a világ szemei elől elrejtteni Serranoék és Sagastaéknak fontos érdekében volt.

Az erőszakos de tagadhatatlanul erélyes és ügyes Serrano kormánynak ez teljesen sikerült is, ugyhogy Spanyolországból január 2-dika óta a villany szárnyain sem jöhet ki tudósítás a kormány híre, tudta nélkül. A spanyol távirdaállomásokon csak azon táviratok vétettek fel, melyek a kormány közegeinek cenzuráján keresztül mentek. Ezen távirgyűnyökből azután arról értesül a világ, hogy az egész államesiny lehető kevés erőszakkal hajtatott végre, s hogy a spanyol nép általános hozsánával fogadta az állam- és rendmentő Serrano-Sagasta — kormányt. A spanyol nép örömmviltakozatainak mibenlétét azonban találóan jellemzi a „Times” távirati tudósítójának következő megjegyzése: „A kormány a vidékről jó híreket tesz köze.”

Spanyolországból ma csak azon köriratnak egy töredéke vetődött el hozzánk Ruiz Garcia kegyelméből, mely köriratban a kormány, illetőleg a belügyminiszter hivatalosan értesíti a tartományok főnökeit a január 2-ki események, s az új miniszterium megalakulása felől.

Ezen körirat jellemzi nem csak gazdáját a belügyminisztert, hanem az egész kabinetet. A köriratnak már első bekezdése igen tanulságos. „Az erélynek és önzetlenségnek január 3-án Pavia tábornok által végrehajtott tényle — mondja a körirat — méltó kezdete volt a kormány nagy és nehéz feladatának.” Pavia tábornok január 2. és 3-ki eljárása, — midőn szuronyszegezve szétrobbantotta a spanyol nemzet képviselőt, midőn hadi lábra állított ezereket, s tüzérseget küldött Madrid lakosságának nyakára, hogy ez mocezzanni se merjen — valóban méltó kezdete volt az új kormány későbbi viselt dolgainak.

Legvezetesebb azonban a köriratban az, mit a belügyminiszter a január 2-diki államesiny indokolásához fél. „Midőn a nemzetgyűlés Castelar széles politikáját elítélte — mond Ruiz Garcia — az ország feloszlását elhatározta.” A kormánynak ezen nyilatkozata egy részt fényes elégtételt szolgáltat Castelarnak, más részt rámutat a január 8-diki zürzavarban felkerelkedett állam- és rendmentőknek áhoklására, kik a szabadság a rend és Castelar nevében appelláltak az erőszakra azon szent ügy megmentése céljából, mely Castelarral együtt elbukott.

A köriratnak többi része olyan, hogy azt az államesiny férfiai bármely országban aláírhatnák. Csupa a rendre és az állam megmentésére való hivatkozások, melyekből természetesen nem következhetik más, minthogy a rendnevében szabad elnyomni a szabadságot azoknak, kik rátolják magukat polgártársaikra állítva, hogy a szabadságuk árán biztosítsák nekik a rendet.

Ha a rendnek ily módon való biztosítása tetszik Spanyolországnak pedig hogy tetszik, a spanyol kormány fennen hirdeti — ám tessék neki.

Ha nem kell neki szabadság, ha nem tud élni a szabadsággal, s minden zugolódás nélkül titri a szolgálót, legyen: volenti non fit iniuria. Midőn azonban mégis ki kelünk a spanyol állammentők erőszakos eljárása ellen, akkor Spanyolország ügyében a szabadság ügyét tekintjük, melyet védeni kötelességünknek tartjuk mindenütt, mindenkire, még Spanyolországra is.

Lehet, hogy a Serrano kormánynak csakugyan igaza van, midőn Spanyolországnak a dolgok új rendbe való belenyugtását főnen hirdeti. Sőt érezhető is, hogy a nép jelentékeny része, belefáradva az évtizedek óta tartó, Spanyolországot darabokra marmezgoló polgárháborukba és pártküzdelmekbe, örömmel üdvözöl bármely pártszínezetti kormányt, mely kellő erélyt mutat a rend és nyugalom biztosítására.

De hogy a politikai és államférfiak közt ne akadjon több ember, mint Castelar, ki az erőszak tényle ellen nyíltan tiltakozni akarna és merne — azt nem egyhamar hiszük el Serranonak és társainak. Különben Spanyolország régi idő óta a „lehetetlenségek lehetségességének” klasszikus országa, s így ez is megtörténhetett, s az ilyenekre legfőlebb csak ez lehet válaszuk: Spanyol dolgok! Cosas de Espana!

Domahidy Ferencz beszéde választóihoz
a január 4-én Csengerben tartott kerületi gyűlésen.

Tisztelt választók! Midőn szerencsém van önöket üdvözölni, egyszersmind fogadják hálás köszönetemet, hogy felhívásom folytán — egy a mai napon pártkülönbesség nélkül tartandó gyűlésre oly számosan megjelentek.

Hogy miért kértem fel önöket minél nagyobb számmal megjelenni, az az önökhöz menesztett felhívásomból ösmertes; t. i. hogy előadva új pártfoglalásomat, s ennek indokait, itéletet mondhasanak felette, ha vajjon helyeslik-e eljárásomat vagy kárhoztartják? — az első esetben örömmel fogom ezental is képviselni önöket épen

Domahidy Ferencz

oly híven, és szorgalmasan mint eddig tevém, az utóbbi esetben mandatumomat önök kezébe letéve, tetszésük szerint választhatnak más képviselőt.

Tisztelt választók! Átalános érzi hazánkban mindenki azon súlyos és csaknem kétségbejítő helyzetet, melybe államháztartásunk a legközelebbi idők folyama alatt a gondatlan kormányzás és az ország pénzügyének könnyelmű és észélytelen elfecsérlése folytán jutott; az állam pénzügyi viszonyai ziláltak, hitele nemcsak alapjában megrendült, hanem az utolsó kölcsön alkalmával — az állam összes fekvő birtokainak elzlogosításával — véglegesen kimerült, s belügyeink rendtelenségének következményei aggasztó mérvben léptek előtérbe.

Szembem ezen helyzettel véleményem szerint a törvényhozásnak nem lehet sürgetőbb feladata, mint az, hogy végre tüzetes vizsgálat alá vegye közeletünk minden ágazatát, s eltávolítva és megszüntetve azon okokat, melyek a jelenlegi mostoha viszonyokat előidézték mentül gyorsabban hozza létre azon intézkedéseket, melyek szükségesek arra, hogy hazánk zilált pénzügyi és hitelviszonyai megjavítsanak, s ez által államéletünk megszilárdítása eszközöltessék. Jól tudom, hogy ez a legrendesebb pártviszonyok között is egyike a legnehezebb feladatoknak, s erős meggyőződésem, miszerint ily nagy feladatot a siker jogosult reményével csak azon esetben kísérelhet meg egy törvényhozó testület, ha a veszély elhárításának nagy munkájára a nemzet tulnyomó többségét képviselő pártok közreműködnek.

Ismeretesek eddigi pártviszonyaink, köztudomású dolog miszerint hazánkban a pártok két fő csoportját az 1867-ki kiegyezésre vonatkozó ellentétes törekvések különböztetik el, s míg az egyik az ezen kiegyezési törvényben megállapított közjogi alap föntartását, addig a másik ezen alap megváltoztatását tűzte ki céljául.

Ha anyagi viszonyaink virágzásban, belügyeink rendezve volnának, nyugalommal szemlélhettünk a pártok e küzdelmét, de midőn az ország közviszonyainak rendezése, mint az állam létkérdése túll előtérbe, akkor véleményem szerint a pártoknak s a törvényhozás tagjainak főfeladatuk egyesülni az ország súlyos helyzetének javítására, s minden erőit, minden munkásságot a jelen nagy bajainak orvoslására fordítani.

Ezen meggyőződés által vezéreltetve szükségesnek tartottuk, hogy a törvényhozás kebelében egy új párt alakuljon, a melyben az országgyűlés két nagy pártjának erői egymásiránt teljes bizalommal egyesülhessenek közviszonyaink rendezése s hazánk államiségének egy szabadelvű erélyes kormány vezérlete alatti megszilárdítása céljából; és minthogy országgyűlésünk kebelében a pártok óhajtott egyesülésének főakadályai a közjogi kérdéssel szemben elfoglalt ellentétes álláspont szolgál, én és azon társaim, kik a balközép-pártból kiléptünk az 1867-diki kiegyezés megváltoztatására irányzott törekvéseinket, a melyek által elérni óhajtott eredmények különbözően is csak a mainál jobb viszonyok és körülmények között volnának létesíthetők, ez idő szerint felfüggytünk, s egy ily középpárt alakítását megkíséreltük.

Tudva azt, hogy az ország jelen szomorú helyzetén csak áldozattal s tettekkkel, és nem hangzatos nagy-szavakkal lehet segíteni, meghoztuk az áldozatot, habár ez áldozat ára népszerűségünk talán is lenni! s realitások a tettek mezejére.

De midőn a közjogi alap megváltoztatásának szorgalmazásával felfüggytünk és teljesítendjük mindazon kötelezettségeket, melyek az 1867-diki kiegyezésből az országra hármanak, egyszersmind törekvéseinket oda-irányozzuk, hogy a haza belügyei, s ezek között első helyen az államháztartás rendezése, a nemzet szellemi és anyagi ereje kellőkép fejlesztessék, szóval az állami-ság azon föltételei, melyek befelé annak létalapját képezik, megszilárdítsanak.

Hazánk súlyos helyzetének javítása s közügyeink rendezése iránti törekvéseinkre vonatkozólag, következő egyéni nézeteimet emelem ki.

Első helyen érvényesíteni kívánom az országnak a 67-diki egyezményből kifolyó jogait, s kívánom, hogy e téren is minden lehető megtakarítás eszközöltessék, e célra szükségesnek tartom, hogy a közösgyi költségek, az 1867. XII. törvénycikk által kijelölt uton a valódi szükséglet fokáig mérsékeltsenek, valamint kívánom azt is, hogy a véderőről szóló 1868. 40-dik törvénycikk az ország terheinek könnyebbitésére kijavítsassék.

A mostani vámszövetség tartalmának lejártával köteendő új vámszövetségben mind a két állam érdekének méltányos kiméklésével eszközöltessenek ki annak azon javításai, miket Magyarország nemzetgazdaságának emelése megkíván.

Szükségesnek tartom törekedni arra, és mielőbb, amit hazánk joga és érdeke egyaránt követel, hogy hazánk pénz- és hitelügye önállósítsassék; és biztosítsassék hazánkban a jegybank hitelintézményi rendszer jótékony-sága, mely a nemzetgazdaság jelenkori fejlődése mellett annak egyik főtámazását képezi.

Az államháztartás rendezését illetőleg szükségesnek vélem, hogy mindenekelőtt a szigorú takarékosság elve követessék.

Az állam kiadásai és bevételei közötti egyensúly mielőbb helyreállítsassék: erre nézetem szerint legfőbb tényező:

A decentralizáció, mint amely sokkal kevesebb költséget igényel, mint eddigi kormányunk centralistieus törekvései.

A megycék jogkörének újolag kibővítése.

A közigazgatás egyszerűsítése, rendezése s ezek alapján minden szükségtelen, illetőleg nélkülözhető hivatalok megszüntetése s a tömördek hivatalnok létszámának reduktója.

Az igazságszolgáltatás rendszerének — az állam és felek érdekeinek megóvásával — javítása, egyszerűsítése és gyorsítása.

Ugy a föld, mint más adónekem haladék nélküli reformja, hogy azoknak terhe az igazságos fölöztsítés által könnyítsassék.

A pénzügyi törvények [mielőbbi revideálása azon célból is, hogy az adóknak beszedése — a tulterhelés vagy a fizetéseptelenség eseteinek méltányos kiméklésével — biztosítsassék.

A tőkepénzek megadóztatása, kimondásával annak, hogy mindazon tőkékről szóló kötvények, melyek bizonyos idő alatt adókiivetés alá be nem jelentenek, minden törvényhatóság előtt érvénytelenek.

A fenyítési adó behozatala.

Az adók beszedésének a megycékre átruházása.

A pénzügyi rendszerének átalakítása, létszámának nagy mérvben leszállítása.

Egy időre felfüggyás minden oly beruházásokkal, melyek halaszthatók és ugy az elkerülhetetlenekben, mint az állam rendes kiadásaiiban kerülni minden fenyítést, s mellözhető költségeket, s csak a nélkülözhetlen kiadásokra szorítkozni.

Minden új akár rendes, akár rendkívüli kiadás meg nem szavazása, ha az abból eredő költségszaporulatnak teljes fedezete egy idejűleg nem biztosított.

Nemzeti haderőnk — a honvédség tartassék fent, fejlesztessék, de csak anyagi viszonyainkhoz mérten szaporíttassék.

A vallási kérdések az állam fensőségének teljes ép-ségben tartásával, s a vallás és lelkiismereti szabadság biztosításával, az állam jogaiba, és érdekeibe nem ütköző egyházi intézményeknek sérelme nélkül alaposan oldassék meg.

A népiskolai közoktatás ott, hol azt a hit felekezete a törvény által megállapított módon nem teljesítik, a községek anyagi erejéhez mérve állami felügyelet alatt teljesítendő köteleességek közé soroztassék.

A polgári, büntető, kereskedelmi, s bányai törvény könyvek, mielőbb készíttessenek el, s a polgári és büntető perrendtartás véglegesen szabályoztassék.

Alkottassék meg mielőbb a választási törvény, melyben gondoskodva legyen arról, hogy a nemzeti közakarat megvalósítása megakadályoztassék, s a köz vélemény szabadon nyilvánulhasson, s a választási visszaélések, erőszakoskodások, és vesztegetések szigorúan meg toroltassanak.

A felsőháznak szervezete a mai kor igényei, s a törvényalkotás érdekei szerint szabályoztassék.

Vége a hűbériség maradványai a törvény ortalma alatt birtoklotti jogokból eredő igényeknek méltányos kielégítése mellett az állam pénztárának terhelhetése nélkül szüntessenek meg.

(Befejezése holnapi számunkban.)

Lapszemle.

„A Pesti Napló” folytatja a területi felosztásra vonatkozó törvény javaslat védelmét, következő lezékével fejezvében be mai cikkét:

A részletes indokolásban nemcsak minden nagyobb területi változtatás, minők: a kisebb törvényhatóságok megszüntetése, egyesítése, több törvényhatóság ujjaalakítása, hanem az egyes vidékek érdekében javasolt hátrigazítások, ki- és bekebelezések tételről-tételre indokoltak; azok szükségé és célszerűsége az állami közigazgatás és a lakosság érdekének szempontjából bővebben igazoltatik. Minthogy pedig ezen részletes indokolás még csak a képviselőház irodájában szemlélhető és sajtó után közzétéve nem volt, azon meggyőződésünknek kell kifejezést adnunk, hogy az ez irányban tett sok felszólalás idő előttinek tekintendő s ezek közzététele előtt a részletes indokolás tanulmányozására ugy az ügy fontossága, mint az igazság érzete az illetőket reá bírhatta volna.

A „Hon” a keleti vasut ügyében közöl egy hosszabb vezércikket, melyben ezen ügy jelen állását, annak bonyodalmait és nehézségeit tünteti fel, s mely következő nézet kifejezésével végződik:

A vállalatot zár alá venni, a vizsgálatot minden irányban megindítani és az ország előtt az ügyet tisztázni lett volna — és lenne most is a kormány kötelessége: mert akkor ha a keleti vasut másodprioritási veszendőbe mentek volna is, de legalább a keleti vasut lenne nekünk biztosítva. Míg most az ügyek ugy állanak, hogy a kormány addig alkudozik a társulat hitelezői érdekében, hogy elveszítjük az állam előlegeit is, a vasutat is!

A „Reform” a Deák-pártot óajtja reformálni, e tárgyban többek közt ezeket is írja:

A kik a Deák-párt főmaradását óajtják, kell hogy tiszteljék multját s abban keressék a párt létökét és életét. Ha ezt megtaláljuk, nem habozhatunk kimondani: mily szint, milyen célokat tűzünk ki e párt feladatául. De az iránt mindenkinél tisztában kell lennie, hogy elv nélkül, keret nélkül, szín nélkül e nagy párt, mely most a ház jobb oldalán ül és Deák-pártnak nevezetik, soká fön nem állhat. A megszokás egy ideig összetarthatja a különböző elemeket, de életérő a megszokás nem kölcsönözhet. A kormánypártiság lehet sokaknak külső kapocs, de volót a pártnak adni aligha fog, kivált ha magának a kormánynak sínes politikai elve, irányja. Többséget a kormánynak és a pártnak szerezhet a merő szám, s a külső formának elég van téve, ha negyven hivatalnok, huszonkét száz, harmincz horvát és egy mindig hű töredék minden kormánnyal szavaz addig, míg meg nem bukott: de az ilyen számszerinti többség magában véve nem elég a politikára és a pártalkotásra, mert a pártnak szemellenk kell laknia, s elveknél nem pedig érdekeknek kell uralkodnia.

Ezért kívánjuk mi az elvek restaurációját. Ezért óajtjuk mi a független és szabadelvű deákpartit elemek egyesülését. Ezért sürgetjük a deákpartit kapacitások kibékülését és egyetértését. Ezeket akarjuk, nem pedig a Deák-párton új szakadások fölidézését. A Deák-párton belül kívánjuk a liberális elvek érvényesülését, hogy karaktert kapjon a párt és irányt nyerjen a politika, mert különben veszélyeztetve látjuk ezen mi pártunkat. Nem arra törekszünk, hogy a Deák-pártból kiváljék a liberális elem és képezzen egy külön jobb-középpártot, hanem azt akarjuk, hogy az összes Deák-párt legyen liberális, s aki nem liberális, az legyen szélsőjobb, ugy hogy a Deák-párt maradjon helyben mint jobbközép. Ki mondhatja, hogy ezen törekvés jogosulatlan, mikor az elvek restaurációjá és a Deák-párt regenerációjá függ attól, hogy a párt megemberedjék s lerázza a lethargiát, mely minden erejét a kormánnyon és a házban megsibbasztja.

A „Magyar Politika” a honvédségre vonatkozólag következőket tervez:

Ujjonozzák jövendőre az egész hadjuttalékból a a közös magyar hadsereget, ekként közpénzszámitással évenként 35,000 emberre tévén az alkalmazosak számát, hat évre kiállitana Magyarország 220 ezer embert a közös védelemre — miután a szolgálata hat évre terjedne a rendes seregredeknél, még pedig 3 év zászló alatt s 3 év tartalékban — a hat év lefolyása után minden ember belép a honvédségbe, ismét hat évi szolgálatra, és így az ország honvédségben épen egy birna 220 ezer embert — és ha ezen számokat tekintjük, tökéletesen megfelelőnek is találjuk Magyarországot akár népességi, akár pénzügyi viszonyainak: 440 ezer ember jól begyakorolva tekintélyes erő, melynél többet tulértetés nélkül, kivéve a rendkívüli eseteket — egy oly állam, mint mi vagyunk, önvédelmére nem fordíthat — és ha ezen számokat viszonyítjuk a birodalom másik felének népességi aránylatához, mely körülbelül ugy áll Magyarországhoz, mint 1 és fél az 1-hez, így az összes birodalmi haderő szükség esetén 1.100,000 embert tenne ki, míg béke idejében is 550,000 főt számlálna, — mely haderő minden tekintetben megfelelne a birodalom tekintélyének és biztonságának.

De ezen átalakító intézkedéssel mennyi mellék megtakarítást nyerne az állam, ugy hiszem mindenki belátja, de másrésről ezen változást a szolgálatai egyenlőség, tehát az igazság is követelik, mert azon körülmény, hogy a véletlen Pétert a rendes szolgálata, tehát sokkal terhe-sebb helyzetbe hozta, mint Pált, ki mint honvéd idehaza túlti idejét, mindenestre sérti a köteleességekben egyenlőséget. De nem is teljes intézkedés, hogy mig egyrésze a haderőnek teljes kiképzést nyer, addig másik része már a szolgálatai időtartamánál fogva is, csak félig-meddig részesüljön katonai kiképzésben.

Az „Ung. Lloyd” a területi felosztással foglalkozik, jelenleg ugymond, a közigazgatás különféle ágai szerint, nem kevesebb tiz különféle felosztásnál létezik, ezen különféle felosztásokat egymással összhangzásba kell hozni, a mi alig lenne várható, ha az országgyűlés most a megycék beosztását nagyjában megszavazná, a pénzügyi, igazságtügyi, honvédelmi beosztás azonban későbbre halasztatnék.

Vidék.

Szoínok, január 8. E hó 26-dikán országgyűlési képviselőt választunk, mert az, kit a mult évben lelkesítve, diadalmasan megválasztottunk, s ki hivatásának és választói bizalmának meg is felelt, leköszönt. — Miért tette ezt? Mi szükség volt e lemondásra? — Hangoztatják sokan, hiszen a választók részéről nyilvánuló bizalmatlanságról szó se volt!

Az okokat választóijhoz intézett nyilatkozatában elősorolja, és azokat m. évi decz. 25-dikén többek felhívása folytán a „Népkör” helyiségén nagy számmal egybegyűlt választók előtt élő szóval is kifejtette, élénk színen tüntetve elő a sanjaur helyzetet, a melybe az ország 1867 óta jutott.

A jelenvolt választó polgárok helyeselve képviselőjük eljárását, és politikai irányát egyhangulag többször harsányan kiálták: „Éljen Horánszky Nándor országgyűlési képviselő!” — Es most már közelgőn a választás napja, mindinkább szaporodik a fehértollasok esapatja daczára annak, hogy b. Balácsy Antal o mlga, a democratá, és „Hunniá”-nak örökös ura. Szolnokon megjelent és itt több napot töltött a végből, hogy egyengesse az utat, a melyen e vidék népet az igéret földére, a szélső bal paradicsomába fogja elvezetni. Es lehet, hogy nem is esalatozik, mert akad e tájon is ember, ki az ingyen adott paprikást és bort szereti, s a fizetéstől, trafiktól és efféléktől irtózik.

Egyébiránt ez ellenfél mozgalmairól még keveset tudunk: netalán üzemleit nyomban figyelemmel kísérendjük.

Egy francia lap legutóbbi száma egyikében ez áll: „Magyarország — pénzügyileg szólvá el van adósodva szegény, és ki van téve az időjárás, és aratás viszontagságainak. — Továbbá nem képes szükséges kiadásait rendes bevételeiből fedezni. — Nem folyamodhatik többé kölcsönhöz — megszorult államok ezen rendes kiegészítő módjához, mert nincs hitele a külföld piacain, és egy szabályszerű, s jól szervezett közigazgatás biztosító-kait nem bírná nyújtani” sat.

De mi azért csak korteskedünk, — a pártok közti választó falakat tovább is, — mint eddig tettük, támogatjuk, a veszélyt, melybe jutánk, meg se látjuk; nemde? ezt akarják sokan, kiknél előbbrevaló az önérdék és hiúság, és csak azután jó a haza megmentése!

Különlélek.

Budapest, január 9.

(Hivatalos.) A vallás- és közoktatási magyar miniszter előterjesztésére Kántz Lázár esztergomi kanonoknak a pháros címzetes püspökség, — Rendek Jozsef esztergomi kanonoknak a boldogságos Sztz Mariáról nevezett cikádóri címzetes apátság, — Dulánszky Nándor esztergomi kanonok- és miniszteri osztálytanácsosnak díjmentesen a Szt.-Egyedről nevezett „stmegi címzetes apátság, — végre Cherny Alajos sasvári alesperes és plébánosnak a Buda melletti révi címzetes prépostság adományoztatott. Biracs Pal belovarmegyei törvény-zeki ideiglenes tanácsjegyző és állam-ügyési helyettes a kőrösmegeyi törvényszékhez II. osztályu ideiglenes ülnöкке és államügyesszé neveztetett. A kir. igaz-ságügyminiszter a nagy-váradí törvényszékhez, telekkönyvi irnokká Huber Norbert ottani díjnot, Rátvay János ungvári kir. börtönfelügyelőt a sátoralja-új helyi kir. ügyész felügyelete alatt álló börtönhöz fogházfelügyelővé nevezte ki.

— Orosz küldöttséget fogadott ma d. e. a király a budai várpalotában. O felsége ugyanis már 25 éve tulajdonosa az orosz 3 testőr-czrodnek, s ezen czred a huszonöt év évfordulóján küldöttségileg kívánt tisztelni ő felsé-

*) L. indenpendance bei ge 6-ik sz.

général. A küldöttséget egy ezredes, százados, zászlótartó, tizedes és egy közlegény képezte. A küldöttség ma az udvari ebédhez meghívott, s holnap Bécsen át visszatér Orosz országba.

Az új francia követ Harcourt marquis, s ennek neje f. hó 7-dikén este fogadta a diplomai testületet, s a bécsi és a Bécsben időző magyar arisztokrátiát.

Felolvasások. A tudomány- és műgyógyászati olvasó körben (zöldfa utca 28. sz.) holnap este 6 órakor a következő felolvasások tartatnak. „A régi római birodalom utairól“ Kishaber Mórtól; „Corvin János“ életrajzi tanulmány Mészáros Császártól.

Az ideoi tél talán a legszeszélyesebb mindazon évszaki időjárások közt, melyek egy évtized óta felforgatják éghajlati viszonyainkat. Mig Budapest táján és a dunántúli vidékeken a hónap nyoma sines, s a szárazhideg tavaszi napokkal váltakozik, addig Erdélyben évek óta nem uralkodott oly hideg tél, mint az idén. Vastag hólepel borítja Erdély legtöbb vidékét, a hideg pedig némelyik tájon csaknem lihetetlen nagyságot ért el. Mint a napokban émlítettük N.-Szeben vidékén f. hó 4-kétől 7-ig 25—26 fok hideg uralkodott, melynek több ember áldozata lett. Déva vidékén ugyan ezen napokban szintén oly nagy mérvet ért el a hideg, hogy a fűvadászok kocsijokban megdermedtek. Két nap óta azonban a hideg valamivel alább hagyott. N.-Szeben táján tegnap reggel 20 fokot, Déva táján 18, Besztercebányán 14 fokot mutatott zerus alatt a hőmérő. Budapesten tegnap a reggeli órákban 6, Sopronban 1 fok, Csáktornyan zerus fok volt a hideg. Fiumében ugyancsak tegnap reggel 2 fok, Durazzóban 5 fok meleg volt.

Uj földesur. „A Bihar“ írja f. hó 8-dikéről, hogy Scholtze porosz tőképényes, a Novák-család ügyi nagy birtokát megvette. Az adók csak 80,000 forintot kérték, vevő azonban 110,000 forintot ígért azon föltétel alatt, ha adók a birtokot minden beruházással, sőt a házak buroraival együtt átadják. Az üzlet ily értelemben kötött meg, s az új földesur már át is vette a jószágot, melyen tavasszal nagyzerű cukor- és eszokoládé-gyártást építtetni. Scholtze, mint a „Bihar“ írja, szorgalmasan és jó sikerrel tanul magyarul, hogy új hazájának nyelvét értse. Az ilyen új honpolgár példáján sok benszülött „magyar“ okulhatna.

A pesti lovaregylet jövő vasárnap vadászlovak díjazására versenyt rendez. A programból átvesszük a következőket: A díjazandólovak megítélése 5 tagból álló jüryre bízatik, melyhez a tenyésztő és sport körökből a földművelés-, ipar- s kereskedelemügyi magyar kir. miniszterium részéről 3 tag; a pesti „Lovar-Egylet“ részéről 2 tag és póttagokul az indítványozó gróf részéről 2 tag fogkineveztetni. Rendezőkül felkértek: báró Wenckheim Béla, gr. Szapáry Iván, b. Simonyi Lajos, gr. Eszterházy Miklós, gr. Festetics Pál, b. Podmaniczky Géza, Blaskovich Miklós és gr. Batthyány Elemér. Díjak. I. Osztyályu díjak a nehezebb teher alatt pályázóknak. a) A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium részéről egy államnémesből 3 éves ló, (körülbelül 1000 ft érték.) c) Gróf Eszterházy Miklós tiszteletdíja egy ezüst serleg. II. Osztyályu díjak könnyebb teher alatt pályázók részére. d) 100 arany, adja — e) Tiszteletdíj, adja a pesti Lovar-egylet f) Aláírási díj a pesti falkavadászoktól (eddig van 50 ft.)

Népesedési mozgalom Pesten. A pestvárosi stat. hivatal heti kimutatása szerint az 1873. december 28-tól 1874. január 3-ig lefolyt héten élve született 185 gyermek, elhalt 151 személy; a születések tehát 34 esettel muljakk felül a halálozásokat. Az élve születettek közt volt 120 törvényes, 65 törvénytelen; nemre nézve 97 fiú, 88 leány. Halva született 11 gyermek. A halottak közt volt 80 férfi, 81 nő, egy éven aluli gyermek 46. — A halál- esetekből esik: IV. kerületre (Belyáros) 3 férfi, 5 nő, együtt 8. — V. kerületre (Lipótváros) 4 férfi 6 nő, együtt 10. — VI. és VII. kerületre (Terézváros) 21 férfi, 24 nő, együtt 45. — VIII. kerületre (Józsefváros) 13 férfi 18 nő, együtt 31. — IX. kerületre (Ferenczváros) 11 férfi, 3 nő, együtt 14. — X. kerületre (Kőbánya) 2 férfi, 3 nő, együtt 5. — Kórházakra 29 férfi, 12 nő, együtt 41. — A halált okozta: Tüdőbaj 51 esetben, hagnymáz 3 esetben, himlő 9 esetben, kolera 0 esetben, rúgás 8 esetben, béhurut 3 esetben, veleszületett gyengeség 9 esetben, vörheny 11 esetben.

Apró hírek. A nőképzőegylet által vasárnap a redoute terében rendezendő nagy tombolajáték alkalmával 1500 szép és értékes tárgy fog kisorsoltatni. — A Batthyányi-émlékre egy névtelen egyén 500 forintot küldött bé b. Podmaniczky Frigyes urhoz. — A képviselőház karzatára szóló állandó beléptijegyek holnapról fogva ujjakkal eszértetnek ki. — Kammermayer Károly polgármester f. hó 12-től kezdve minden hétfőn d. e. 11—1 óra közt fogadja el a feleket, a budai városház polgármesteri hivatalában. — Az országos honvéd-egylet központi bizottsága, holnap, f. hó 10-én, a nemzeti lovarda irodájában d. u. fél 4 órakor ülést tart. — Dr. Mádai Sándor a budapesti török főkonzulatus hatáskörébe vágó ügyekre nézve képviselővé nevezetett ki. — Baranyai és Bördő rablógylkosok, kik Berényi nevű parasztot a pestrevezető országúton meggyilkolták és kirabolták, elfogattak. — Szász Károly a tavasszal ismét eltolgálja osztálytanácsosi állását a közlekedési miniszteriumban s állandóan a fővárosban fog lakni. — Egy fiatal tömeg gondnok, ki egy megbukott fűszerárus eszódómogét kezelte, a fűszerárus boltjából új évi ajándék gyanánt pezsgő-palackokat küldött ismerőseinek; a palackokat azonban a fűszerárus még eszód alá kerülése előtt vizzel töltötte meg, s így a más vagyonával bőkezűsködő fiatal ügyvéd megszegényült. — Schmausz Endre országgyűlési képviselőnek a választói fáklyázását adták. — A táviradai forgalom a krach miatt annyira megesikkent, hogyha a forgalom meg nem élénkül, a táviradai személyzet alábbszállítása fog bekövetkezni. — Stelzer, a temesvári német színház igazgatója megbukott, s a szerződött tagok keresetét szándékoznak indítani ellene. — Olteaneu püspök f. hó 13-dikán Lugosról új székhelyére fog költözni. — A budai várba az alagutttól vezető gyaloguton éjjel, a L. C. szerint nincs rendőr, pedig mint ugyancsak a L. C. írja a

mondott uton gyakran történnék élet- és vagyonbiztonság elleni merényletek. — Azon razzia alkalmával, melyet a városi kapitányság tegnap éjjel tartott 62, többnyire már büntetve volt tolvaj, s visszalopózott tolonczokból álló diszes társaság fogatott össze, melynek legnagyobb része a pesti dologházba zárattott, egyrészt pedig eltolonczoltak a fővárosból. — Kardossy Nándor ügyvéd, mint a „P. L.“ írja- idegen pénzek törvényellenes visszatartása miatt hat hónapra eltiltattott az ügyvédség gyakorlatától. — A pesti kir. törvényszék mellett működő kir. ügyészség múlt évi ügyforgalma 9885 számot mutat föl. Ezek közt van 120 büntett följelentése.

Színház. A budai várszínházban „a Gyöngéd rokonok“ at adták új szerepesséssal. Schumrikkal, Szerdahelyinek e kitünő szerepével Halmi tett kísérletet, s pedig igen jó eredménnyel. E fiatal színész játéka igen örvendetesen lepet meg benntinket, mert habár sok jót feltettünk Halmiról, még sem bíttük, hogy Szerdahelyink után oly kitünően megállja helyét Schumrik alakításában. A nemzeti színház igazgatósága igen helyesen teszi, hogy Szerdahelyi szerepkörére nem Nádayt, hanem Halmi iparkodik kiképezni. Nádaynak megvan a maga szerepköre; ő a bon-vivant, eszécsap fiatal embereket ábrázoló szerepekben nagyon helyén van, Szerdahelyi örökségéből eddig ráháromlott kieseknek azonban nem volt valami jól kamatoztató sáfára. Halminak még szintén szorgalomra és gyakorlatra van ugyan szüksége, hogy tágas és sok nehézséggel járó szerepkörébe teljesen beleélje magát; de hogy hivatva van e szerepkörre, ismételtelen bebizonyította. A spanyol gracioso-szerepek több irányban tett kísérletek után végre is nála maradtak, tegnap elhódította Schumrikot is, s ha ezen szerepben közlébb a nemzeti színházban is sikerrel áll meg, Schumrikot sem fogja többé senki tőle eldisputálhatni. — A másik új szereplő Karikás volt, ki Offenburg orvost játszó sokkal kevesebb igényvel és sokkal kevesebb sikerrel. A régi szereplők közül Prielle K., Szathmáriné, Pauliné, Lendvayné és Bekiesné-Bogdánovics k. asszonyokat említhetjük fel szép játékaik miatt. Az első kettőnek kitünő játéka a „Gyöngéd rokonok“ ban köztudomásu dolog. Lendvayné (Otilia) és Bekiesné (Tusnela) pedig tegnap este jobban megféleltek feladatuknak, mint bármikor. Mindkettőt Prielle K. és Szathmáriné mellett nyílt jelenetben megtapsolta a várszínház nagyszámu közönsége.

Nemzeti színház. Szombat, január 10. „A Troubadour.“ Opera 3 fölvonásban.

Nemzeti színház.

Budapest, január 9.

Hogy mily vonzerővel bírnak a pesti közönségre nézve Wagner R. dal-művei, bizonyítja a „Bolygó hollandi“ tegnap előadása, mely lehet mondanunk, megtöltte a színház minden zege-zugát.

Az előadás nagyban és egészben véve jól sikerült. A siker koronáját a zenekar mesteri előadása képezte Richter kitünő vezénylete alatt. A technikailag oly nehéz nyitány szabatosan volt előadva, a nyitány óriási hangnagysága egyenletesen elosztva, úgy hogy a hollandi közeledtét jelző recitativa az opera egyik alapgondata, a nyitány minden sikamlós modulációjában öntudatos méltóságra talált. Nem mi vagyunk az elsők, kik azt állítjuk, hogy Richter a jövő zenéjének, egyik legkitünőbb interpretátora. Azt sajnáljuk csupán, hogy e jeles interpretator vezetése s a közönség tömeges partolása mellett, Wagner többi operájának bemutatása, oly esiga módon halad a nemzeti színháznál. Megkellene szerezni a színháznak, Wagner populárisabb dalműveinek előadástási jogát is; például a Rienziék, vagy a Nürnbergi mesterdalnokokét: s a pénztár bizonyára nem vesztene jövedelmességéből, s a közönség pedig csak gazdagodnék a Wagner művek élvezetében.

A hollandit tegnap először játszá — a szerenesétlen exhollandi Angyalty helyett — Odry Lehel. Játéka, hangja és előadása kerek. Talán Wagner egy dalműve sem igényli oly nagy mérvben az énekes színjatszó tulajdonait, mint a Hollandi és Senta alakja. E postulatum a második fölvonásban lép különösen előtérbe; a mikor a hollandi hosszú évek bujdoslása után pillantja meg, sorsának majdani intézőjét Sentát. E nehéz jelenetben Odry játékaival meg voltunk elégedve; — nem így Sentájával, kit Tannerné személyesített. A hollandiról merengő balladát hével énekelte ugyan, de nem azon költői odaadással, — mely ha szabad mondanunk, ily exotikus szerelem kiindulási pontja lehet. Senta midőn a hollandit megpillantja, alakjának minden költői büverjét elvesztette, s inkább úgy állt előttünk, mint egy bémész kis leány, ki az idegen jöttén eszódalkozik, s nem úgy mint ki megtalálva szerelmének ideálját, költői szerelmének nagybodolására új alapot talál. A ki Dustmannet Senta e kitünő személyesítőjét látta, azt aligha fogja kielégíteni, az alak azon gyöngye concepciója, melyet Tannerné fölfogása nyújt.

Az énekrészekre törve Tannerné szerepeinek legsikerültebb részét, a már említett balladát mondhatjuk, mely közvetlenül a fonó dal után következik.

Ami többi szereplőket Daland hajóst. (Közegly) Erik vadást (Pauli) a matröz legényét és Senta dajkját illeti, ezek közül Közeglyt a matröz személyesítőjét Szabót kivéve, a többi sok kívánni valót hagytak hátra. Pauli tegnap nem volt hangjánál, s e hiányt játékaival igyekezett pótolni. Szabó, ki még csak növendék — igen tisztán és sikerülten énekelte a matröz kis szerepét. A színházezede a fiatal-tagja igen szép reményekre jogosít. Az ének és zenekart — mint már megjegyeztük, teljes elismerés érdemli.

Táviratok.

Páris, január 9. Tegnap történt meg a bihornoki barét ünnepélyes feltétele az ujon kinevezett bíbornokok fejére, mely alkalommal Chigi, Regnier és Guibert bíbornokok Mac Mahon marsalhoz beszédeket intéztek. — Chigi azt mondta: A pápa e kinevezésével még jobban ki akarta emelni azon fényes hivatást, melyet ő a

francia állam fejénél betölt, még szorosabbra ohajtá fűzni a kötelekeket, melyekkel Franciaország s a pápai trón egyívő kapcsolvák.

Regnier azt mondta: Anélkül, hogy kilépnénk valási megbízatásunk köréből, mely minden politikai törekvésről távol áll, támogatni fogjuk önt szent hivatalunk kötelességeinek teljesítése által, hogy az erkölcsi rendet helyreállítani segítségünk s a népet a forradalmi eszméktől megvadjuk. Az isten parancsainak hirdetőjét megtanítjuk arra, hogy tisztelje a törvényt s feleljen meg híven kötelességeinek; azáltal, hogy istennek megadjuk ami istené nem fogjuk elmulasztani a császárnak megadni azt, ami a császáré. Az egyház és a haza iránti odaadás, mely tanainkban és tetteinkben egyesülve van, nem szűnend meg kebleinket összefűzni.

Guibert Pius pápát Roma első pápáival hasonlítja össze. kik meghaltak a vallásért, s így folytatja: A népek és kormányzók átfogják végre látni, hogy tizennyolc század lefolyta után az egyházat civilitatóri hivatásában feltartóztatni nem szabad. — A köztársaság elnöke megköszöni a pápának ez ünnepélyességre történt delegatíót, valamint a kitüntetést, mely ezáltal a francia clerust érte, s így szót tovább:

A pápa ismeri iránta való ragaszkodásunkat s a csodálatot, melylyel erényeinek adózunk, s a részvétel, melylyel megpróbáltatásában osztozunk. Az ő rokonszenve kisért a szerencsétlenségben, s az ő jx kívánatai követnek ma is minket a békés regenerálás munkájában. Regnier és Guiberthez így szolt: Csupán a keresztény erények gyakorlása, a polgári kötelességek helyesítése, és azáltal, hogy felülemelkedik a politika küzdelmein képes a clerus betölteni a béke és egyetértés létrehozásának nemes missióját.

Közgazdaság.

Budapest, január 9.

Az államadósságok konvertálása. Az 1868. június 20-ik törvényalapján, a múlt évi december folyamán konvertáltott 1.759,622 ft 50 kr. bankjegyen és 157 ezer 032 ft 50 kr. ezüstben kamatozó, összesen 1 millió 913.655 ftnyi államadósság. Összesen 1873. decz. 31-ig konvertáltott 1.038,420,020 ft bankjegyen és 971,774 ezer 461 ft 96 1/2 kr. ezüstben kamatozó, — összesen 2,010,191,481 ft 96 1/2 kr. krajczár értékű államadósság. Még ezután konvertálandó 18,699,160 ft 51 1/2 kr. bankjegyekben és 3,715,333 ft 66 és fél kr. ezüstben kamatozó összesen 22,414,494 ft 18 krnyi államadósság.

Gr. Szechenyi Ödön tüzoltó-biztosítótársaságra nyert concessiót. Ezen társaság csupán tüzveszély ellen biztosítana s kapcsolatban állana a tüzoltó-egylettekkel, a mennyiben a súlyosan megsebesült tüzoltók is nyernének belőle segélyt. A „P. L.“ értesítése szerint ez új társaság több létező egylettel van már érintkezésben s így főnállása biztosítottnak tekinthető.

Az egyesült magyar gőzhajótársaság közgyűlési határozatai ellen emelt óvás jelenleg az igazságügyminiszterium eldöntése alatt áll. Nem volt tehát multkor kifejtett aggodalmunk indokolatlan. Ha azonban, mint az „Ung. Ll.“ írja, a kormány intézkedéseinek indoka az, hogy a társaságnál levő 500,000 forintja veszélyeztetve van, fűreca eredményekre számolhatunk. Mi is védjük a kincstár érdekeit; de még az esetben is, ha ezen 500,000 forint veszendőbe menne a eszódnyítás által (ami egyébként alaptalan vélemény) még akkor sem szabad a kormánynek ily indokok alapján venni a teljes objectivitást igénylő ügyet tárgyalás alá.

Az új bányatörvény tervezete, mely természeténél fogva a bányavasutak felett is intézkedik, most tárgyalatik a minisztertanácsban s a mennyiben még a tárgyalás felette be nem fejeztetett volna, pár nap mulva be fog fejeztetni.

A Leouhardt Gusztáv, az osztrák nemzeti bank titkára által szerkesztett „Kompass“ ez idén két kötetben jelent meg, melyek közül az első Ausztria, a második Magyarország közgazdasági intézeteit szokott módon kimerítően tárgyalja.

A magyar es román pályák esatlakozása tárgyában egy röpirat küldetettbe hozzánk: „Di Anschlüsse der Ungarischen an die Rumänischen Bahnen.“ Szerzője Frank József, szebeni mérnök, s a szeben-verestoronyi vonal védelmére íratott. Alkalmilag visszatérünk reá.

Heti tudósítás a budapesti gabnatözséről december 29-től január 3-ig.

A gabnatözslet e héten is felette lanyha volt. Ugy a kereslet, mint a kínálat szűrványos. A buza némileg erősebb hangulatot mutatott; a gabona és zab gyengén. Az árpa emelkedett; a tengeri szált. Az összes forgalom 58 ezer vámmázsa; behozatal 46 ezer; kivitel 11 ezer mázsa.

A buza behozatala 26.774 vámmázsa; gabonáé 6650 kivitel 241; árpaé 3483; kivitel 1334; zabé 4600; kivitel, tengeri 4111, kivitel 699, repecz 252, kivitel 3928 vámmázsa. A forgalom búzánál 28 ezer; zabnál 25 ezer; tengerinél 5000 vámmázsa; heti átlag árak: buza 770; gabona 555; árpa 380; zab 212 és fél; tengeri 450 kr.

A szesz üzlet szintén lanyha volt. Az árak szálltak a nagy kínálat és kevés kereslet miatt. A régi rendszerű szesz 64, az új 60.75—60. kelt.

Budapesti értéktözsde január 9. A hangulat kedvezőbb volt. A befektetési papiroknál határozottan kedvezőbb volt az üzlet, különösen az elsőbbségekre nézve. A bankpapírok közül különösen a helyi bankok élénk keletnek örvendettek. A sorolási kölcsön 78 egykettő—82 háromnegyedig kelt; a földhitelezet záloglevelei 82 háromnegyedig; ugy is záradtak. A bankok közül a muniicipál 25 háromnegyed; az anglo 37-en kelt és szilárdul megmaradt. Sőt a franko is 30-ra emelkedett. A helyi bankok közül a takarékos és hitelbank 58 egykettő 58 egynegyeden kelt; a budai kereskedelmi 195-ön. A takarékpénztárak közül az országos központi takarékpénztár 63—64 egynegyeden kelt; az első hazai 2400-n; küvárosi 51—53-n, s végül 52-n záradott. Az egyesült magyar gőzhajótársulat 8 egynegyeden is kelt, s 8 n záradott. Az értékek változatlanul maradtak, csupán a porosz pénztári jegyek emelkedtek 1.70-re.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. január 9-én.												Adva	Tartva						
Gabona-árak.			Vámmászánkint			Részvények.			Adva			Tartva							
			font			Befiz.			Befiz.			Adva			Tartva				
Buza, bánsági ó v. uj	83	7.80	7.75	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	890.	900.	500	Első magyar serfözde	400.	410.	Magy. vasuti köles (120 frt ez.)	95.50	96.					
" " " " "	85	7.85	7.95	200	Haza	—	—	200	Sertészhaló	165.	170.	Ang-osztr. bank befiz. (100 f. ez.)	143.	143.50					
tiszav. " " " "	81	7.45	7.80	300	Pannonia	3*5.	375.	200	Athenaeum	243.	245.	Osztr. földh. befiz. 80 frt. ezüstb.)	111.	115.					
" " " " "	83	7.75	7.85	100	Pesti bizt.	62.	64.	500	Pesti könyvnyomda	620.	630.	Hitelintézet	239.25	239.75					
pestm. " " " "	85	7.40	7.55	200	Hunnia	83.	85.	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	8.	8.50	Alsó-osztr. bank befiz. 500 frt.	900.	910.					
" " " " "	87	7.60	7.70	300	Unió	145.	—	500	Ganz-féle vasöntöde	365.	370.	Franco-osztr. bank befiz. 80 frt. ez.	48.	48.50					
fehém. " " " "	85	7.90	8.05	200	Budai	332.50	333.	200	Gschwind-féle szeszgyár	235.	240.	Nemzeti bank	1022.	1024.					
" " " " "	87	8.05	8.15	80	Budai hegyipálya	80.	82.	200	Börgyár	80.	85.	Dunagőzhajó-társ. 500 frt pp.	521.	523.					
bácskai " " " "	81	—	—	200	Municipális hitelintézet	25.75	26.	100	Salgó-tarjani kőszénbánya	103.	106.	Erzsébet-pálya 200 frt p.	222.	223.					
" " " " "	85	—	—	85	Angol-magyar bank	37.	37.25	200	Schlick-féle vasöntöde	150.	155.	Ferdinand ész. pálya 1000 frt pp.	2697.	2100.					
				160	Magyar általános hitelbank	132.25	133.50	200	Sósuti kőbánya	116.	118.	Ferencz-József 200 frt o. é. ez.	212.50	213.50					
				200	Franco-magyar bank	10.	32.	500	Első magyar szeszfinomító	155.	160.	Tiszamél. vasp. befiz. 100 frt pp.	203.	203.50					
				100	Magyar általános földhitel-társ.	59.	58.75	200	Alagut	95.	96.	Tramway befizetés 200 frt o. é.	161.	163.					
				50	Takarék- és hitelegylet	57.50	59.50					Osztrák-földhitelint. ezüst 5%	94.	94.50					
				50	Buda-ó-budai népbank	37.50	38.					" 33 evben visszafizet. o. é.	84.50	85.50					
				100	Iparbank	39.	40.					Osztrák nemzeti bank 5% o. é.	91.60	91.80					
Rozs 80 frt után				200	Budai kereskedelmi és iparbank	195.	200.					Alf.-flumei vasp. 200 frt ez. 5%	86.50	87.					
Arpa, maláta . 72 " " "				500	Pesti kereskedelmi bank	777.50	782.50					Ferdinand északi vasut 5% pp.	91.	92.					
" abraknak . 72 " " "				200	Pesti iparbank	420.	430.					Pécs barcsi vasut 200 frt o. é.	82.75	83.25					
Zab 60 " " "				100	Budapesti kézművesbank	68.	70.					L. erdélyi pálya ezüstben 5%	84.	84.50					
Tengeri, bánsági, mérője				70	Pesti egyleti bank	36.	37.	100	Lánézhid	82.	82.50	Államvasut 500 frank . . .	139.25	—					
" másnemű " " "	4.45	4.50		50	Hivatalnok hitelegylet. I. em.	55.	56.	150	Budapesti malom 6%	165.	—	1867 500 frank . . .	131.25	131.75					
Köles 83 " " "	4.40	4.45		80	Kisbirtokos hitelintézet	—	—					Déli vasut	111.75	112.					
Repce, fekete . 75 " " "				100	Országos közp. takarékp. 5%	64.	64.25					Magyar keleti vasp. 600 frank	62.75	63.25					
" bányai . 62 " " "				1000	Pesti hazai	2400.	2425.					Magánsorsjegyek.							
				100	Budapesti fővárosi	173.	174.					(darabonként.)							
				100	Kőbányai takarékpénztár	52.	53.					Hitelintézet 100 frt o. é.	165.	165.50					
				60	Külvárosi takarékpénztár	42.	44.					Clary pp 40 frt .	31.50	32.					
				40	Szentendrei takarékpénztár	34.	36.					Dunagőzhajó-társ. 100	89.50	90.					
				500	Ujpesti takarékpénztár	53.	55.					Keglevich 10	13.	14.					
				500	Árpád malom	35.	40.					Budai 40	22.	22.50					
				500	Blum-féle	255.	260.					Pálffy 40	20.50	21.50					
				200	Concordia	98.	100.					Rudolf sorsjegy 10	13.25	13.75					
				200	Erzsébet	136.	138.					Salm 10	33.	34.					
				200	Molnárak és sütők	195.	200.					St.-Genois 40	25.	21.					
				500	Hengermalom	730.	740.					Triest városa o. é. 10	—	56.					
				300	Victoria	90.	92.					Innsbrucki sorsj. 20	—	—					
				100	Első budapesti	59.	600.					Salzburgi 20	—	—					
				100	Budai gyárudvar	18.	20.					Krakkói 20	—	—					
				1000	Pannonia	340.	345.					Waldstein 20 frt pp.	22.	23.					
												Windischgrätz 20 frt pp.	18.	20.					

Előfizetési felhívás

a Huszár Imre szerkesztése alatt megjelenő

KÖZÉPPÁRT

czimű politikai napilapra.

Előfizetési feltételek:

A „Középpárt“ czimű politikai napilap ára, Budapesten házhoz hordva vagy vidékre postai szét-küldéssel:

egész évre . . . 16 forint,
fél évre 8 „
negyed évre . . . 4 „

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (Kertész József könyvnyomdai irodája) Pesten, Lipót-utca 2. sz. küldendők. Ezenkívül Tettey Nándor könyvkereskedése (váczi- és kishid-utca szegletén, a „vastuskónál“) szintén elfogad előfizetéseket. Vidéken minden postahivatal.

Az előfizetést postautalvánnyal kérjük eszközölni, mint mely erre a legcélszerűbb mód.